



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye'de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım

Proje Referans No: NEAR/ANK/2021/EA-RP/0070

Sözleşme No: TR2017/RL/02/A3-01/001

Faaliyet 1.3. Farkındalık artırma seminerleri düzenlenmesi

BURSA ÇALIŞTAYI

26-27 Ocak 2023



WEglobal





Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



TANIŞMA

Bu rapor, 26-27 Şubat 2023 tarihleri arasında Hilton Hotel Bursa'da, 65 STK'nın katılımıyla gerçekleştirilen "Bursa Çalıştayı", çocuk hakları il komitesi temsilcisi 20 çocuğun yüz yüze ve farklı illerin çocuk hakları il komitesi 100 civarı temsilcinin Zoom üzerinden katıldığı savunuculuk semineri ve 19 meslek personelin katılımıyla gerçekleştirilen bilgi paylaşımı toplantısı hakkında detaylı bilgi içermektedir.

ÖZNE ÇOCUK PROJESİ HAKKINDA

"Türkiye'de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım", Özne Çocuk projesi, ana yararlanıcı olarak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve eş yararlanıcı olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Projenin lider kurumu Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı (ABB), sözleşme makamı ise Merkezi Finans ve İhale Birimi'dir (MFİB). Proje Katılım Öncesi Yardım Aracı 2014-2020 (IPA II) tarafından finanse edilmektedir.

Proje kapsamında, STK temsilcilerinin katılımıyla Ankara, Bursa, İzmir, İstanbul ve daha sonra belirlenecek bir ilde daha ikişer gün sürecek ve her birinde 20-24 STK temsilcisinin (her STK için 2 temsilci) yer alacağı, kamuoyunda farkındalık artırma ve savunuculuk için iletişim konulu beş çalıştay düzenlenmesi planlanmaktadır. Bunlar, Savunuculuk Rehberi ve Farkındalık Artırma Stratejisini hazırlayan Kıdemli Kilit Olmayan Uzmanlar (KoU) tarafından yönetilen etkileşimli bir çalıştay formatında gerçekleştirilecektir.

Katılımcı Yönetimi

- STK'lar ile gerçekleştirilen eğitime 65 kişi katılmış, bunlardan 45'i kadın, 20'si erkektir.
- Seminere çocuk hakları komitelerini temsilen 20 çocuk yüz yüze katılmıştır. Katılımcılardan 10'u kız çocuğu, 10'u erkek çocuğudur.
- Bilgi paylaşımı toplantısına 19 meslek uzmanı katılmış; katılımcılardan 12'si kadın, 7'si erkektir.

Etkinlikle ilgili bilgilendirme, faydalanıcı kurumun yönlendirmesiyle proje Teknik Destek Ekibi (TDE) ile birlikte Bursa Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü aracılığıyla yapılmıştır.





Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



ETKİNLİK GÜNDEMİ VE AKIŞ

Çalıştay programı aşağıdaki gibidir:

26 Ocak 2023, Perşembe	
İl Çocuk Hakları Komiteleri Üyesi Çocukların Katılımıyla	
Amaç: Çocuk hakları çerçevesinde savunuculuk ile ilgili genel bir çerçeve vererek farkındalık artırmak.	
Saat	Konu
09:30 - 09:40	Hoş geldiniz, toplantının amacı, gündemin gözden geçirilmesi <i>Tarık Tuncay, Proje Kilit Uzmanı</i> <i>Mevlûde Sahillioğlu, Eğitmen</i>
09:40 - 10:10	Tanışma
10:10 - 10:30	Çocuk Hakları odağında Özne Çocuk Projesi ile ilgili bilgilendirme
10:30 - 11:15	Savunuculuk nedir? Savunuculuğun temel kavramları
11:15 - 11:30	Ara
11:30 - 12:30	Adım Adım Savunuculuk Rehberi kılavuzluğunda nasıl savunuculuk yaparız?
12:30 - 13:30	Öğle yemeği
13:30 - 14:45	Savunuculuk yaparken dikkat edilmesi gerekenler
14:45 - 15:00	Ara
15:00 - 16:15	Türkiye'den ilham veren iyi savunuculuk örnekleri
16:15 - 16:30	Geri bildirim ve kapanış
27 Ocak 2023, Cuma	
Çocuk Hakları Alanındaki Sivil Toplum Örgütleri Çalışanlarının Katılımıyla	
Saat	Konu
10:00 - 10:15	Birinci günün özeti, geri bildirimler
10:15 - 11:15	Çocuk hakları odaklı bir savunuculuk kampanyası nasıl planlanır ve yürütülür?
11:15 - 11:30	Ara
11:30 - 12:30	Çocuk hakları odaklı bir savunuculuk kampanyası nasıl planlanır ve yürütülür? (devam)
12:30 - 13:30	Öğle yemeği
13:45 - 15:45	Grup çalışması
15:45 - 16:00	Ara
16:00 - 16:45	Genel değerlendirme
16:45 - 17:00	Geri bildirim ve kapanış



Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



GENEL DEĞERLENDİRME

Özne Çocuk projesi, STK'ların sistematik, kanıta dayalı, sonuç odaklı, bağlama uyarlanmış ve iyi planlanmış farkındalık artırma ve savunuculuk faaliyetleri yürütme kapasitelerini artırmak için seminerler düzenlenmesini gerektirmektedir. Bu amaçla, STK'ların savunuculuk kapasitelerinin artırılması için pratik bir rehber olarak hazırlanan "Çocuk Hakları İçin Kamu Savunuculuğu: Bir Eylem Planı Hazırlanması İçin Adım Adım Rehber", farkındalık artırma seminerlerinin eğitim formatında düzenlenmesi için bir hareket noktasıdır.

Faaliyet 1.3, farkındalık artırma seminerlerinin düzenlenmesini kapsamaktadır. Farkındalık artırma etkinliklerinin daha geniş amacı, çocuk refahı ve çocuk koruma alanındaki hizmet sağlayıcıları arasında ve toplumda zihniyet dönüşümüne katkıda bulunmaktadır.

Bu rapor, 26-27 Ocak 2023 tarihlerinde Bursa'da gerçekleştirilmiş olan çalışmaya ilişkin temel bulgu ve sonuçları vurgulamaktadır. Mevlüde Sahillioğlu çalıştayın eğitimci olarak görev almış ve Projenin kilit uzmanı Tarık Tuncay kendisine destek sağlamıştır. Katılımcı listesi bu raporun ekinde sunulmuştur.

Faaliyet 1.3 farkındalık artırma etkinlikleri kapsamında çocuk hakları komitesi üyesi 20 çocuğun katılımıyla 1,5 saatlik bir seminer düzenlenmiştir. Paralel bir oturumda ise, çocukların refakatçileri projenin Kilit Uzmanı Tarık Tuncay tarafından yönetilen bir deneyim ve bilgilendirme toplantısına katılmıştır.

Özne Çocuk Projesi kapsamında gerçekleştirilen bu ilk etkinlik, organizasyon açısından başarıyla tamamlanmıştır. Birçok katılımcı, etkinlik sırasında organizasyon ekibine memnuniyetlerini ve takdirlerini sözlü olarak ifade etmiştir. Etkinliğin düzenlendiği Hilton Otel, konumu, kapasitesi ve teknik altyapısı sayesinde etkinliğin sorunsuz bir şekilde gerçekleşmesini sağlamıştır.





Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



STK ÇALIŞTAYI

Eğitimin amacı, çocuk refahı ve koruma mekanizmalarına odaklanarak çocuk hakları savunuculuğunun uygulanması ve korunması konusunda farkındalık yaratmaktır. Eğitmen Mevlüde Sahillioğlu katılımcıları karşılımaş ve amaçların üzerinden geçmiştir. Eğitim, STK'ların, yerel yönetimlerin ve kamu kurumlarının temsilcilerinin kendilerini tanıttığı bir açılış oturmauyla başlamıştır. Bunu Özne Çocuk Projesi Kilit Uzmanı Tarık Tuncay'ın projeyi, hedeflerini ve hedeflerin genel içeriğini tanıttığı konuşması izlemiştir. Konuşmasında projenin savunuculuk bileşenlerinin çocuk hakları perspektifi ve katılım açısından önemini vurgulamıştır.

Eğitim, savunuculuk perspektifinin ne olduğuna odaklanan bir sunumla başlamıştır. Temel kavramları ve somut örnekleri içeren genel çerçeve paylaşılmıştır. Kamu Savunuculuğu Rehberi tanıtılmış ve rehberin bölümleri özetlenmiştir.

Öğleden sonraki oturumda daha iyi savunuculuk yapmaya ilişkin ipuçları ve püf noktaları sunulmuştur. İçerik, savunuculuk yapmanın farklı yollarına, olumlu bir anlatım benimsemeye, genel ilke ve örnekleri paylaşmaya odaklanmıştır. Sunum, mesaj geliştirme ve etkili araçlar kullanmaya odaklanarak Türkiye'de savunuculuğa ilişkin iyi uygulama örneklerini de içermiştir. Çeşitli paydaşlarla işbirliği yapmanın ve politika belgeleri hazırlamanın önemi de vurgulanmıştır. Ayrıca, katılımcıların yerel düzeyde kendi örneklerini vererek katkıda bulunmalarını sağlayan serbest bir ortam sağlanmıştır.

İkinci gün çocuk hakları temelli savunuculuğa ayrılmıştır. Bu konunun nasıl kullanıldığına ve amaçlarına dair bir sunum yapılmıştır. "Bu perspektiften savunuculuğu nasıl planlayabilir ve yürütebiliriz" başlıklı sunum Türkiye'den örneklerle birlikte paylaşılmıştır. Çocuklarla nasıl çalışılacağına dair kısa bir animasyon izletilmiş ve bu konudaki iyi uygulamalar katılımcılarla tartişılmıştır.

Bir sonraki oturum grup çalışmasına ayrılmıştır. Grup çalışması kapsamında katılımcılar her biri yaklaşık 8 kişiden oluşan 5 gruba ayrılmışlardır. Her gruba farklı bir hedef kitle tayin edilmiştir: Belediye başkanı, üniversite rektörü, Bursa Valisi ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürü. Grupların görevi, belirlenen hedef kitleye önceden tanımlanmış senaryoların savunuculuğunu yapmaktır. Grupların hazırlık süreçlerinin ardından katılımcılar canlandırma gerçekleştirmişlerdir. Canlandırmalar ardından uzmanlar ve canlandırmaları izleyen diğer katılımcılar tarafından geri bildirimler verilmiştir.

Gün kapanış oturmaıyla sona ermiş ve katılımcılardan çalıştaydan beklentilerine ilişkin bir anket doldurmaları istenmiştir.





Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



ÇOCUKLARLA BULUŞMA

Türkiye'nin 81 ilinden gelen çocuk hakları komitesi temsilcisi çocukların katılımıyla Bursa'da çocuklarla bir araya gelinmiştir. Etkinlik hibrit formatta gerçekleştirilmiştir. 20 çocuk (10 kız, 10 erkek çocuğu) etkinliğe yüz yüze ve 100 civarı çocuk da Türkiye'nin çeşitli illerinde Zoom platformu üzerinden katılım sağlamış ve seminer canlı olarak yayınlanmıştır.

Seminerin amacı çocuk hakları temelli savunuculuk hakkında genel bir perspektif sağlamak olarak belirlenmiştir ve seminer bu doğrultuda uygulanmıştır. Seminer kaynaştırma etkinliği kapsamında bir oyunla başlamıştır. Oyun, savunuculuk kavramı temelinde tasarlanmış ve katılımcılara üç soru sorulmuştur: "Hangi şehri temsil ediyorlar, hangi sporu oynamayı ve/veya izlemeyi seviyorlar, eğer bir süper güçleri olsaydı bu ne olurdu ve neden olurdu, şehirlerinde neyi değiştirmek isterlerdi?". Arkadaşlarının yanıtlarından herhangi birine kendisini yakın hisseden katılımcılar söz almış ve sorulara yanıt verirken birbirlerine küçük bir parça çikolata vererek egzersize eğlenceli bir bileşen de eklenmiştir. Kaynaşma aktivitesi etkileşimli olarak gerçekleştirilmiş ve çocuklar arasında bir bağ kurulmuştur.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürü Musa Şahin seminere katılmış ve çocukları karşılamıştır. Sn. Şahin karşılama konuşmasında Özne Çocuk Projesinin önemini vurgulanmış ve atılması gereken adımları açıklamıştır; mevcut durumda, katılımın ve akran zorbalığının bakanlığın öncelik alanları arasında olduğunu iletmiştir. Eğitmen Mevlüde Sahillioğlu seminerin içeriğinde hızlı bir ekleme yapmış ve Sn. Şahin'in dikkat çektiği akran zorbalığı konusunu somutlaştırmak amacıyla kısa bir egzersizi seminer programına eklemiştir.

Bu oturumun ardından, deneysel öğrenmenin bir parçası olarak bir oyun oynanmıştır. Oyunun temel amacı çocuklara eğer değiştirilmesi gereken bir şey varsa, stratejiler geliştirmeleri ve savunuculuk konusuyla bağlantılı olan karar vericileri etkilemeleri gerektiğini göstermek olmuştur. Bu etkinlik seminerin içeriği ile de bağlantılı olan "savunuculuğun temelleri" ile de bağlantılı olarak düzenlenmiştir. Ayrıca çocuk haklarına ilişkin iyi uygulama örneklerini içeren "Savunuculuğun Abecesi" başlıklı kısa bir sunum yapılmıştır.





Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



Gözlemler:

- Seminer, farklı arka planlardan geldikleri için bölgesel farklılıklara saygılı bir ortamın yanı sıra ihtiyaçları ve talepleri hakkında konuşabilecekleri güvenli bir alan sağlamıştır.
- Çocuklar, Zoom'daki katılımcıları ihtiyaçlarını paylaşmaya davet ederek kendi aralarında katılımcı bir süreç yürütmüştür.
- Katılımcılar ilgi göstermiş ve aktif olarak katılmıştır ve bazıları etkinlik sırasında notlar almıştır. Tartışmalara aktif olarak katılıp sorular sormuşlardır.
- Grup çalışması ve oyunlar kaynaşmak için iyi bir yol olmuştur. Bu etkinlik aynı zamanda kendi ihtiyaçlarını öğrenmelerine de yardımcı olmuştur.
- Zorbalık egzersizi açık erişimli bir etkinliktir ve çocuklar egzersizi akranları arasında da kullanmaya teşvik edilmiştir.
- Katılımcılar birbirlerini saygıyla dinlemiş ve etkinlik sonunda bir bağ kurulmuştur.
- Farklı illeri temsil ettikleri için, çocukların kendi illerine yönelik ihtiyaç ve istekleri farklılaşmıştır. Kaynaşma sırasında verdikleri yanıtlar, altyapıdan daha yeşil alanlara, parklara, çocuklar yönelik daha fazla spor faaliyetine, daha fazla sosyal etkinliğe, canlı konserlere katılmaya ve daha fazla oyun alanlarına sahip olmaya kadar çeşitlilik göstermiştir.

Seminere ilişkin değerlendirme yapabilmek için katılımcılara "Bu semineri nasıl hatırlayacaksınız?" sorusu yöneltilmiş ve cevaplarını kâğıt tahtaya yapıştırmaları istenmiştir. Geri bildirimlerden birkaçı aşağıda verilmiştir ve cevapların fotoğrafı bu raporun ekinde sunulmuştur.

- *Zoom'dan katılan arkadaşlar çok iyi fikirler verdiler, toplantıya katkı sağladı.*
- *Yeni kavramlar ve araçlar öğrendim. Arkadaşlarımla sorunları öğrendim ve yarınki toplantı için büyük katkı sağladı.*
- *Etkili, verimliydi ve hiç sıkılmadık.*
- *Farklı açılardan bakmayı öğrendim.*
- *Verimliydi*
- *Bu iki saatte edindiğim bilgi ile hayatıma daha bilgili birisi olarak devam edeceğim, teşekkürler.*
- *Eğlenceli ve akıcıydı*
- *Oyunlardan keyif aldım*
- *Hem eğlenceli hem de öğreticiydi*
- *Çok verimliydi, umarım daha fazlası düzenlenir.*
- *Şimdiye kadar aldığım en iyi seminerdi*





Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



UZMANLARLA GÖRÜŐME

12 kadın, 7 erkek uzmanın katıldığı toplantıda çeşitli illerde çalışan meslek uzmanlarıyla deneyim alışverişinde bulunulmuştur.

ASHB Çocuk Hizmetleri Genel Müdürü Dr. Musa Şahin'in de katıldığı toplantıda:

- Projenin dört odak noktası ve hedef grupları tanıtılmıştır.
- Katılımcılar deneyimlerini ve sahadaki zorlukları nasıl ele alabileceklerini ve çözüm bulabileceklerini paylaşmıştır.
- Katılımcılar birbirleriyle deneyimlerini paylaşmış ve olası çözümler önermiştir.
- Bütün kurumların işbirliği içerisinde çalışmasının önemi vurgulanmıştır.
- Projenin kapsamındaki Faaliyet 1.3 ile ilgili olarak akran programlarının etkin bir şekilde kullanılmasının daha faydalı olacağı vurgulanmıştır. Ayrıca, çocukların vatandaşlık perspektifinin ve katılımının ana akımlaştırılmasının bir zorunluluk olduğu vurgulanmıştır.

KİLİT OLMAYAN UZMANIN (KOU) GÖZLEMLERİ

- STK çalıştay sırasında grup çalışması yapılması etkileşimi artırmış ve aynı amaç için çalışan farklı paydaşlar arasında bağlantı kurulmasını sağlamıştır.
- Sunumda iyi savunuculuk örneklerinin verilmesi, katılımcıların somut uygulamaları görmelerine yardımcı olmuş ve harekete geçmeleri için onları motive etmiştir. Ayrıca birbirlerini dinlemek, sahadaki projeler hakkında daha fazla bilgi edinmelerine yardımcı olmuştur.
- Eğitimde yaparak öğrenme yöntemi vurgulanmıştır. Eğitim, aynı alanda çalışan kuruluşlarla işbirliğini teşvik etmiştir. Katılımcılar birbirlerini projelere, etkinliklere ve faaliyetlere davet etmiştir. Dolayısıyla eğitim, Bursa'da yerel düzeyde bir ağ kurulmasına yardımcı olmuştur.
- Başlangıçta katılımcılara sorulan "15 yaşındaki halinize ne tavsiye edersiniz?" sorusu, özellikle çocuk hakları odaklı savunuculuk ile bağlantılıdır ve katılımcıları çocukluklarıyla bağdaştırmıştır.
- Bazı katılımcılar (Gürsu Belediyesi, Türk Psikologlar Derneği, Yeşilay gibi) eğitimden sonra savunuculuk planları üzerinde çalışmaya başlayacaklarını belirtmişlerdir.





Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



GELECEK ETKİNLİKLER İÇİN ÖNERİLER

Proje sürecinde yapılacak diğer etkinliklerde değerlendirilmesi faydalı olacak bazı öneriler aşağıda yer almaktadır;

- Çocuk hakları eğitiminin grup çalışmalarının en fazla 15-20 kişi ile gerçekleştirilmesi tavsiye edilmektedir.
- Hashtag kullanılarak, projenin internet sitesi, sosyal medya hesapları, alıştay katılımcıları arasında tanıtılabilir.
- Eğitim içeriğine, yaygınlaştırma, internet sitelerindeki kaynakları kullanma ve savunuculuk araçları geliştirme gibi bir eylem çağrısı eklenebilir.
- Politika belgelerinin hazırlanmasına ilişkin bir oturum eğitime dâhil edilebilir.
- Aynı alanda çalışan ulusal düzeydeki kuruluşların listesi basılı olarak katılımcılarla paylaşılabilir.
- Katılımcıların paylaştığı iyi örnekler bir tahta üzerinde/Word belgesinde kaydedilebilir.
- Gelecekte çocuk toplantısı olarak hibrit bir toplantı düzenlenirse, sohbeti takip edecek ve soruları, yorumları toplayacak bir kolaylaştırıcının olması iyi olacaktır.
- Etkinliği çocuklar için daha interaktif hale getirmek için çalıştaylar düzenlenebilir.
- Çocukların refakatçileri için bilgilendirme oturumları düzenlenebilir, proje ve konu hakkında bilgilendirici materyaller paylaşılabilir.





Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.



SON DEĞERLENDİRME

Çalıştayın sonunda katılımcılardan içeriği ve organizasyona ilişkin genel unsurları değerlendirmeleri istenmiştir. Katılımcılar genel olarak çalıştay konusundan, akışından ve içeriğinden çok memnun kalmışlardır. Buna ek olarak, katılımcılar konunun günlük işleriyle çok ilgili olduğunu teyit etmişlerdir. Katılımcılar grup çalışmasının çok verimli olduğunu ve daha fazla grup çalışması yapılabileceğini belirtmişlerdir. Genel tartışmalar verimli olarak nitelendirilmiştir. Katılımcılar çalıştayın Bursa'da bir ağ oluşturduğunu ve şimdiden işbirliği yapmaya ve birlikte çalışmaya başladıklarını belirtmişlerdir. Paylaşılan iyi uygulamaların katılımcılara yeni proje fikirleri konusunda ilham verdiği ve bazı katılımcıların bir savunuculuk planı yazmaya başladığını da eklemişlerdir. Özetle, eğitim katılımcıların savunuculuk kavramını bütüncül bir şekilde görmelerine yardımcı olmuş ve sivil toplum perspektifi açısından ufuklarını genişletmiştir.

Değerlendirme formlarından seçilmiş bazı geri bildirimler aşağıda verilmiştir:

- *Daha öncesinde savunuculuk kavramlarını bilmiyordum, o nedenle iyi uygulama örnekleri hakkında bilgi edindiğim için memnunum.*
- *Bu örnekleri kendi işimde de kullanmayı planlıyorum, grup çalışması çok faydalı oldu*
- *Bursa'da aynı amaç için çalışan insanlarla tanışmak çok motive ediciydi*
- *Savunuculuk, nasıl bir kampanya yürütebileceğime ilişkin genel kavramlar hakkında bilgi sahibi olma fırsatım oldu*
- *Grup çalışması başka bakış açılarını görmeme yardımcı oldu.*
- *Paylaşılan bilgi ve örnekler çok faydalıydı*
- *Savunuculuk hakkında daha fazla eğitime katılmak isterim*
- *Bu eğitim sayesinde aslında savunuculuk yaptığımı ancak bunun farkında olmadığımı anladım. Bu benim stratejik planlama ve yönetişimin faaliyetlerime katkıda bulunacaktır.*
- *Örnekleri duymak faydalı oldu.*
- *Benzer eğitimlerin düzenlenmesini isterim*
- *Dahil edildiğimi hissettim, diğer katılımcılarla etkileşime geçmek güzeldi.*
- *Kamu kurumlarıyla çalışmaktan biraz yorulmuş olmama rağmen bu eğitim bana umut verdi ve beni motive etti.*
- *Hem eğlenceli hem de öğreticiydi*



"Bu doküman Avrupa Birliği mali desteği ile oluşturulmuştur. Bu yayının içeriğinden yalnızca WEglobal liderliğindeki konsorsiyum sorumludur ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır."